KROMBERK, II, 12. — Pred leti je p. Anton Pavlin iz Kromberka (Bevkova 107, Nova Gorica) našel pri obdelovanju vinograda na **parc. št. 1211/2** k. o. Kromberk bronast rimski novec iz 1. stol. n. št. (hrani Stojan Štrukelj, Bevkova 64, Nova Gorica). — B. Ž. T.

KUBED. Glej: Prazgodovina — podrobneje neopredeljivo.

LIPE. — Oktobra 1978 smo, skupno s PZE za arheologijo Fil. fak. (dr. T. Bregant), izvedli izkopavanje čolna izdolbenca na ledini **Na Kozlarjevem,** na Žitnikovi barski travniški parceli. Za plovilo je spomladi istega leta izvedela od lastnika zemljišča osnovna šola Trnovo, ki je tudi sodelovala pri izkopavanju. Ohranjena dl. deblaka znaša 12,40 m. Kljun in krma sta odlomljena. Najdbo smo zavarovali in situ s plastično folijo in do nadaljnjega zasuli. Vzeti so bili vzorci za ksilotomsko in radiokarbonsko analizo (izkazalo se je, da gre za čas 1.—3. stol. n. št.). Opravljene so bile tudi vrtine za pedološko obdelavo najdišča.

Jože Kraljič p. d. Ambrož, Tomišelj 44, rojen 1932, je na svojem travniku z. od **Šalčkovega štradona** izkopal 1 m gl. dve »turški podkvi«. Eno podkev ima doma založeno, drugo je avgusta 1979 podaril NMLj (inv. št.: Aks. R 16/V; rimska doba, cf. B. Vikić — E. Walter, Starohrvatska prosvjeta 3. S 4, 1955, 53, tab. 6, 11). — D. V.

LJUBLJANA — TITOVA CESTA. — Za bodočo gradnjo na področju nekdanje Wurzbachove hiše ob današnjem Šumiju je bila izdelana podrobnejša arheološka spomeniško varstvena valorizacija s smernicami za zaščito in prezentacijo arheološkega terenskega spomenika. — M. S.

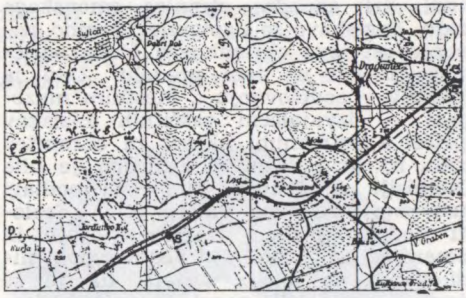
LJUBLJANA, Trg Mladinskih delovnih brigad. — Ob izkopu jarka za električni kabel so bile v parku opazne posamezne arheološke ostaline, med njimi ostanki v glavnem že uničenega antičnega zidu in keramike. Na vogalu Groharjeve ulice in Trga MDB pa je bil dokumentiran že močno poškodovan antični skeletni pokop. — M. S.

LJUBLJANA, Erjavčeva—Veselova ulica. — Pri zaščitnih izkopavanjih na območju današnjega Kulturnega doma Ivan Cankar je bilo treba zaradi širjenja objekta v smeri zahoda odkopati tudi del zapadne stranice emonskega zidu. Raziskave so ugotovile izjemno ohranjenost tega obrambnega člena antičnega mesta na tem predelu. Zato je LRZSV v sodelovanju z Mestnim muzejem — izvajalcem zaščitnih raziskav pričel z ustreznimi ukrepi za ohranitev zidu na kraju samem. Sklicana je bila Komisija za Emono, ki je na podlagi ustrezne strokovne valorizacije v celoti podprla podane zaščitne pogoje in smernice za uspešno izvedbo spomeniškovarstvene akcije s tem, da je še jasneje poudarila pogoj ohranitve rimskega zidu in situ v celotni oziroma pretežni odkopani dolžini. Arhitektu pa je predlagala, da to enkratno znamenitost nekdanjega mesta vključi v programirano novo okolje po današnjih konservatorskih merilih in zahtevah.

Celotna akcija za zahtevo predstavitve je dobila tudi javni značaj (številni članki v dnevnem časopisju jasno kažejo posamezna mnenja in nivo piscev; pri tem smo dolžni omeniti zlasti negativna stališča Č. Škodlarja), zlasti še potem, ko se je arhitekt zgradbe KDIC odločil, da bo predstvil samo del zidu ne pa celote oziroma vsaj večjega dela odkopanega zidu, in še tega na za nas doslej povsem nov, svojstven način.

Del antičnega zidu je izločil iz celotne stranice, ga dvignil in začasno odstranil, po dokončanih gradbenih delih pa naj bi se izseček te celote postavil na primerno mesto (v nekdanjo višino in smer), seveda v povsem novem okolju. — M. S.

LOG PRI BREZOVICI, VIII, 3, Vrhnika. — V marcu 1978 smo izkopali še eno sondo na trasi rimske itinerarske ceste pri vasi, in sicer na v. koncu ledine **Stovke,** na d. bregu potoka. Sonda je dl. 11 m, š. 1 m in gl. od 1,10 (s. konec) do 0,80 m (j. konec). Odkrili smo preseke rimskih cestišč, ki se nekoliko razlikujejo od tistih, ki smo jih dokumentirali v sondi na Stovkah leta 1977, na trasi cestnega nadvoza Log (cf. VS 22, 1979, 290). Opis plasti z. preseka sonde: 1) sivo rjava ilovnata zemlja, pomešana s kamenčki; 2) svetlejša sivo rjava ilovnata zemlja, pomešana z drobnim peskom in kamenčki; 3) sivo rumenkasta ilovnata zemlja, pomešana z drobnim peskom in kamenčki (cesta III ?); 4) svetlejša sivo rjava ilovnata zemlja, pomešana s kamenčki; vmes nekaj drobnega peska; 5) droben pesek in kamenčki, pomešani z zbito svetlejšo sivo ru-

Sl. 65 Log pri Brezovici — trasa ceste (A-B) z mestom sonde (S) in potek stare poti (C-D)

Fig. 65 Log near Brezovica — the location line of the road (A-B) with the site of the trench (S) and the course of the old road (C-D)

menkasto ilovico (cesta II ?); 6) svetlejša sivo rjavo rumenkasta ilovica s precej drobnega peska, kamenčkov in manjših kamnov; v tej plasti je bil najden odlomek železnega okova z žebljem; 7) temnejše sivo rjavo nasutje iz manjših kamenčkov in peska, vmes kamenčki laporja; precej zbita plast (cesta I); 8) sivo zelenkasta ilovica, pomešana s kamenčki laporja; 9) sivo rjavo rumenkasta ilovnata mivka, pomešana s kamenčki; 10) sivo rjava ilovica s kamenčki laporja in peskom; 11) svetlo sivo rumenkasta ilovnata mivka (močna naplavina); 12) svetlo siv droben pesek in kamenčki dolomita; nasutje pod cesto I (preozko za cestišče, morda nekakšna zasilna pot); 13) sterilna mastna temnejša sivo rjavo zelenkasta ilovica, močno pomešana z naplavljenimi kamenčki laporja; 14) sterilna mastna, nekoliko svetlejša rjavo zelenkasta ilovica, močno pomešana z naplavljenimi kamenčki laporja (sl. 66). Zelo dobro je vidna cesta I (plast 7, verjetno vključno s plastjo 8). Torej je bila najstarejša, avgustejska cesta iz leta 14, š. 5,08 m, oziroma s plastjo 8 skupno 6,42 m, kar ustreza š. ceste I v sondi na Stovkah iz leta 1977. Tudi cestni ustroj je iz podobnega gradiva, lapornatega proda, očitno pripeljanega iz neposredne okolice antičnega gradbišča, verjetno z vznožja bližnjega hribovja na S. Zanimivo je, da kaže cesta I močno razbrazdano površje, verjetno od koles voz. Cestišče je dobro utrjeno, vendar nekoliko manj kot v sondi na Stovkah iz leta 1977. Novost je, da so cesto I prislonili ob nekakšno izboklo

Sl. 66 Log pri Brezovici — profil sonde
Fig. 66 Log near Brezovica — the profile of the trench

naplavinsko gmoto na s. strani. Ob cesti I niso izkopali odvodnih jarkov, tako da je v času deževja vozišče preplavljala voda in odtekala na j., nižjo stran zemljišča. Voda je s seboj nosila tudi ilovnato gradivo in tako se je sčasoma na j. strani ceste nagrmadila naplavina (plast 6). V sp. plasti naplavine, okrog 10 cm nad prvotnim površjem tal pred gradnjo rimske ceste, smo našli železni okov z žebljem, nedvomno sestavni del platišča kolesa pri rimskem vozu — predmet so verjetno kot neuporaben zavrgli ob cesti, vsekakor še v začetni stopnji uporabe ceste I (uvrščamo ga v 1.—2. stoletje). Nagrmadena in precej izbočena plast 6 dokazuje, da so od časa do časa odmetavali na cesto I naplavljeno ilovnato blato in ga odlagali na j. robu vozišča. V zvezi s cesto I moramo omeniti še plast 12, iz drobnega peska in kamenčkov. Š. je 2,70 m in nasuta na prvotno površje zemljišča. Leta 1977 je v sondi na Stovkah nismo odkrili. Možno je, da gre za nekakšno zasilno cestišče, ki je bilo v rabi ob gradnji ceste, očitno le na posameznih odsekih. Plast 12 se po gradivu precej razlikuje od plasti 7, nasutja ceste I. Plast 5 sicer ni izrazito nasutje ceste, vendar glede na š. 5,30 m kaže, da so jo nasuli iz okoliškega gradiva in s tem utrdili močno razrito cesto I (morda v času silovitih povodnji, izpričanih na raznih najdiščih v Sloveniji v prvi polovici 3. stoletja, npr. v Šempetru v Savinjski dolini, na rimski cesti pri Beli Cerkvi na Dolenjskem itd.). S tem so tudi zmanjšali izboklino plasti 6 na j. strani ceste, vendar ne dovolj, in tako je nastal nekakšen položnostranični žleb za odtekanje vode. Pri plasti 5 gre torej verjetno za mlajšo cesto II, morda iz 1. polovice 3. stoletja. V času uporabe ceste II je nastajala naplavinska plast 4, ki je sčasoma skoraj za polovico prekrila cestišče. Zato so v najmlajši dobi trajanja rimske ceste nasuli še zadnjo plast, 3, ki jo verjetno kaže označiti kot cesto III, čeprav po ustroju komajda še ustreza pravemu cestišču. Tudi vozišče iz sonde na Stovkah leta 1977, ki ga pripisujemo poznorimskemu času, je podobno kot plast 3 zelo ozko in ga prekriva humus, tako kot v sedanjem primeru. — D. V,

V časopisu Delo, 28. 11. 1978 (praznična priloga ob dnevu republike) je na str. 32 v članku Igorja Prešerna pod naslovom »Asfaltni trak do Bajkala« mogoče prebrati tudi naslednje:

»Že leta 1946 so zapele lopate in krampi na novih cestah,« se spominja inženir Albin Jerin, »najprej na cesti Ljubljana—Vrhnika, malo naprej pa na ljubljanskih prometnih žilah, na odseku Levec—Latkova vas in še kje. Projektanti smo takrat delali na vrhniški cesti, v prostorih šole na Logu. Seveda smo se v glavnem držali stare trase. Blizu Loga smo v globini naleteli celo na ostanke stare rimske ceste, našli smo dobro ohranjene smrekove hlode, morda je bila tam v davnini tudi kaka bitka, saj je bilo v zemlji precej orožja in konjskih okostij. Seveda pa so nas v tistih letih priganjale pomembnejše naloge kot brskanje za zgodovinskimi ostanki.« — M. S.

LOKA, III, 1, Sežana. — **Vrh Bab** nad Loko. Pokrajinskemu muzeju v Kopru je daroval tov. Jože Majer, Loka 25, antični napisni kamen (sl. 67) 19. 9. 1972. Najden ob poti, ki iz Loke pelje v Črnotiče, 1000 m s. od Loke. Mere: 0,85 × 0,30 × 0,24 m, višina črk v prvi vrsti 6 cm. Tekst: MAX/SEXTI/LI'.S — Slika ... — S tem dopolnjujem notico I(ve) M(ikl) C(urk) v VS XVII-XIX/1, 1974, 200 s (LOKA PRI ČRNEM KALU).

Ž. c. Sv. Janeza Krstnika v **Predloki.** Iz stolpa ž. c. je bil 9. 7. 1973 prepeljan v Pokrajinski muzej Koper odlomek nagrobne plošče iz apnenca. V profiliranem polju nagrobne plošče je ohranjen spodnji del zaščitne palice s polkrožnim členom; po B. Slapšaku (diplomska naloga 1971) predstavlja spodnji del signuma na vojaškem nagrobniku. Mere: 0,37 × 0,41 × 0,09 m. S tem dopolnjujem notico I(ve) M(ikl) C(urk) v VS XVII do XIX/1, 1974, 207 s. — M. Ž.

MATENA, VIII, 11, Lj. Vič-Rudnik. — Janez Fister, Matena 34, je povedal, da je na njivi za svojo kmetijo že večkrat našel železne »turške podkve«. Eno je izoral leta 1977. Gre za rimsko podkev, ki jo je najditelj podaril NMLj. Najdišče ima ledinsko ime **Cerkvenke** in je last J. Fistra. Leži jz. za vasjo. Na površju njive je rjava zemlja, spodaj je prod. — D. V. Glej tudi Novejše dobe.

MIREN, II, 11, Nova Gorica. — V SZ obrobju Mirna se razprostira terasasti travniški predel z ledinskim imenom **»Na Grivah«,** ki meji na državno mejo z Italijo. Po pripovedovanju domačinov so okrog leta 1930 pri gradnji ceste Trst—Gorica v neposredni bližini tega pod-